četvrtak, 16. rujna 2021.

P9_TA(2021)0382

Nova strategija EU-a za Kinu

Rezolucija Europskog parlamenta od 16. rujna 2021. o novoj strategiji EU-a za Kinu (2021/2037(INI))

(2022/C 117/05)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 12. ožujka 2019. naslovljenu „EU i Kina – strateški pregled” (JOIN(2019)0005),

— uzimajući u obzir dijalog EU-a i Kine o ljudskim pravima započet 1995. godine i njegov 37. krug održan 1. i 2. travnja 2019. u Bruxellesu,

— uzimajući u obzir strateško partnerstvo EU-a i Kine pokrenuto 2003.,

— uzimajući u obzir Strateški program suradnje do 2020. između EU-a i Kine,

— uzimajući u obzir Globalnu strategiju Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku iz lipnja 2016.,

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/1998 ([1]) i Odluku Vijeća (ZVSP) 2020/1999 ([2]) od 7. prosinca 2020. o mjerama ograničavanja zbog teških kršenja i povreda ljudskih prava,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 28. srpnja 2020. o Hong Kongu,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o stanju ljudskih prava u Kini, prije svega one od 17. prosinca 2020. o prisilnom radu i položaju Ujgura u Ujgurskoj autonomnoj regiji Xinjiangu ([3]), od 18. travnja 2019. o Kini, posebno o položaju vjerskih i etničkih manjina ([4]), od 4. listopada 2018. o masovnom proizvoljnom pritvaranju Ujgura i Kazaha u Ujgurskoj autonomnoj regiji Xinjiangu ([5]), od 12. rujna 2018. o stanju odnosa između EU-a i Kine ([6]) i od 15. prosinca 2016. o slučajevima tibetanske budističke akademije Larung Gar i Ilhama Tohtija ([7]),

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije i preporuke o Hong Kongu, a posebno one od 19. lipnja 2020. o Zakonu Narodne Republike Kine o nacionalnoj sigurnosti za Hong Kong i potrebi da EU brani visok stupanj autonomije Hong Konga ([8]), od 21. siječnja 2021. o represiji nad demokratskom oporbom u Hong Kongu ([9]) i od 13. prosinca 2017. upućenu Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o Hong Kongu, 20 godina nakon primopredaje ([10]),

— uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 26. studenoga 2020. o reviziji trgovinske politike EU-a ([11]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. svibnja 2021. o kineskim protusankcijama protiv subjekata iz EU-a, zastupnika u Europskom parlamentu i zastupnika u nacionalnim parlamentima ([12]),

---

([1]) SL L 410 I, 7.12.2020., str. 1.
([2]) SL L 410 I, 7.12.2020., str. 13.
([3]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0375.
([4]) SL C 158, 30.4.2021., str. 2.
([5]) SL C 11, 13.1.2020., str. 25.
([6]) SL C 433, 23.12.2019., str. 103.
([7]) SL C 238, 6.7.2018., str. 108.
([8]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0174.
([9]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0027.
([10]) SL C 369, 11.10.2018., str. 156.
([11]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0337.
([12]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0255.

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o povezivosti i odnosima EU-a i Azije ([13]),

— uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima i ostale sporazume o ljudskim pravima i instrumente usvojene na razini UN-a,

— uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida iz 1948.,

— uzimajući u obzir Protokol iz 2014. uz Konvenciju Međunarodne organizacije rada o prisilnom radu iz 1930., koji Kina nije potpisala,

— uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju UN-a o klimatskim promjenama (UNFCCC) i Pariški sporazum, koji je stupio na snagu 4. studenoga 2016.,

— uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravu mora (UNCLOS) donesenu 10. prosinca 1982. i na snazi od 16. studenoga 1994.,

— uzimajući u obzir izvješće Skupine za razmatranje koju je imenovao glavni tajnik NATO-a od 25. studenoga 2020. naslovljeno „NATO 2030.: Ujedinjeni za novo doba”,

— uzimajući u obzir 14. petogodišnji plan Kine i načela dvostrukog optjecaja i sigurnih lanaca opskrbe,

— uzimajući u obzir članak 36. Ustava Narodne Republike Kine, kojim se svim građanima jamči pravo na slobodu vjeroispovijedi, te njegov članak 4. kojim se potvrđuju prava manjinskih narodnosti,

— uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za međunarodnu trgovinu,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0252/2021),

A. budući da se EU u svojem strateškom okviru za ljudska prava i demokraciju obvezuje da će promicati ljudska prava, demokraciju i vladavinu prava „u svim područjima vanjskog djelovanja EU-a, bez ikakve iznimke” i da će „postaviti ljudska prava u središte svojih odnosa sa svim trećim zemljama, uključujući strateške partnere”;

B. budući da svojim snažnim gospodarskim rastom i odlučnim programom vanjske politike, posebno strategijom ulaganja i politikama „Going Global”, „Proizvedeno u Kini 2025.” i inicijativom „Jedan pojas, jedan put” (OBOR), Kina preuzima snažniju ulogu u svijetu i kao gospodarska sila i kao vanjskopolitički akter koji EU-u postavlja ozbiljne političke, gospodarske, sigurnosne i tehnološke izazove, što pak donosi značajne i dugotrajne posljedice za svjetski poredak te predstavlja ozbiljnu prijetnju multilateralizmu utemeljenom na pravilima i temeljnim demokratskim vrijednostima;

C. budući da je Narodna Republika Kina unitarna, jednostrana komunistička država kojom upravlja Komunistička partija Kine koja zagovara marksizam – lenjinizam; budući da kao takva ne dijeli demokratske vrijednosti kao što su osobna sloboda, sloboda govora i sloboda vjeroispovijesti;

D. budući da Kina sve više teži globalnoj ulozi jer je kineski predsjednik Xi Jinping u svojem izvješću predstavljenom na 19. kongresu Komunističke partije 2017. izjavio da će Kina do 2049. postati svjetski predvodnik u smislu kompozitne nacionalne snage i međunarodnog utjecaja;

E. budući da je duga tradicija demokracije u Hong Kongu, Makau i Tajvanu dokaz da kineski narod cijeni demokraciju;

F. budući da su u Makau kineske vlasti ovoga ljeta, nakon što su zabranile obilježavanje godišnjice masakra na Tiananmenu i prisilile medijske kuće na prokinesku uredničku politiku, iz sudjelovanja na predstojećim izborima isključile 21 kandidata, većinom članove prodemokratskih pokreta;

([13]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0016.

G. budući da Kina ima zapažen broj povreda ljudskih prava kojima se izbjegavaju njezine bilateralne i multilateralne obveze u tim područjima; budući da Kina redovito podnosi rezolucije Vijeću UN-a za ljudska prava u kojima se „suverenost, neuplitanje i uzajamno poštovanje" zagovaraju kao temeljna nedodirljiva načela koja imaju prednost nad promicanjem i zaštitom ljudskih prava pojedinaca; budući da Kina provodi sustavni progon Ujgura, Tibetanaca, Mongola i drugih etničkih manjina, boraca za ljudska prava, društvenih aktivista, vjerskih skupina, novinara te podnositelja peticija i prosvjednika protiv nepravde, te da vrši sve veći pritisak nad svim neistomišljenicima i pripadnicima oporbe, posebno u Hong Kongu; budući da mjere dobre volje i neobvezujuće obveze nisu bile dovoljne za povećanje predanosti Kine vrijednostima koje su od temeljne važnosti za EU;

H. budući da su nedavni odlazak stranih dopisnika iz Kine i označivanje Kluba stranih dopisnika od strane kineskih vlasti „nezakonitom organizacijom" posljednji od mnogih i sve češćih slučajeva uznemiravanja i ometanja stranih novinara koji su u konačnici istjerani iz Kine; budući da je to dio napora da se diljem svijeta cenzurira diskurs o Kini i da se odredi kakvi su diskursi i rasprave dopušteni na globalnoj razini, što doživljava dijelom totalitarne prijetnje;

I. budući da su u okviru nedavnog razvoja događaja i globalnih izazova povezanih s Kinom izašli na vidjelo nedostaci postojeće strategije EU-a za Kinu koju je stoga potrebno ažurirati;

J. budući da je Parlament pozvao Komisiju da krene utvrđivati opseg i da provede procjenu učinka kako bi što prije službeno započeli pregovore s Tajvanom;

K. budući da se od 2014., kada je kineska vlada pokrenula „kampanju odlučnog djelovanja protiv nasilnog terorizma", položaj Ujgura i drugih uglavnom muslimanskih etničkih manjina u Ujgurskoj autonomnoj regiji Xinjiangu ubrzano pogoršao; budući da je više od milijun ljudi zatvoreno u logore za pritvaranje, takozvane „centre za politički preodgoj" ili „centre za osposobljavanje", u kojima su Ujguri podvrgnuti sustavnom prisilnom radu, mučenju, prisilnim nestancima, masovnom nadzoru, kulturnom i vjerskom zatiranju, prisilnoj sterilizaciji žena, seksualnom nasilju i kršenju reproduktivnih prava te razdvajanju obitelji; budući da je pravnom analizom zaključeno da ta kaznena djela predstavljaju zločine protiv čovječnosti, čak i navodni genocid, u skladu s međunarodnim pravnim okvirom; budući da je nekoliko nacionalnih parlamenata u skladu s time zauzelo stajalište;

L. budući da globalni režim sankcija EU-a u području ljudskih prava EU-u omogućuje da uvede mjere ograničavanja protiv ciljanih pojedinaca, subjekata i tijela, među ostalim državne i nedržavne aktere, koji su odgovorni za teška kršenja i povrede ljudskih prava ili koji su u njih uključeni ili su s njima povezani; budući da su 22. ožujka 2021. četiri kineska pojedinca i jedan subjekt izravno odgovorni za teška kršenja ljudskih prava u Ujgurskoj autonomnoj regiji Xinjiangu uvršteni na popis fizičkih osoba i subjekata na koje se primjenjuju te restriktivne mjere; budući da je kao odgovor na te mjere Kina uvela protusankcije protiv deset europskih pojedinaca i četiri subjekta, među ostalim pet zastupnika u Europskom parlamentu i dva institucionalna tijela EU-a, Pododbor za ljudska prava Europskog parlamenta i Politički i sigurnosni odbor Vijeća Europske unije, kao i dva europska znanstvenika, dvije skupine za strateško promišljanje u Njemačkoj i Zakladu Saveza demokracija iz Danske; budući da je kineskim sankcijama nedostajala pravna opravdanost i pravna osnova te da su bile izravno usmjerene ne samo na pojedince i subjekte već i na Europsku uniju u cjelini; budući da je njihova namjera očito odvratiti EU od nastavka rada i djelovanja protiv kršenja ljudskih prava u Kini;

1. preporučuje da potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Vijeće:

(a) razviju odlučniju, sveobuhvatniju i dosljedniju strategiju EU-a za Kinu kojom se ujedinjuju sve države članice i oblikuju odnosi s Kinom u interesu cijelog EU-a te se brane naše temeljne vrijednosti i promiče multilateralni poredak koji se temelji na pravilima; naglašava da se strategijom treba uzeti u obzir višedimenzionalna priroda odnosa EU-a s Kinom; ističe da je Kina partner EU-a za suradnju i pregovore, ali i gospodarski konkurent te stalni rival u sve većem broju područja;

(b) predlože da se ta strategija temelji na šest stupova:

(1) otvorenom dijalogu i suradnji u pogledu globalnih izazova;

(2) većoj uključenosti u pitanjima univerzalnih vrijednosti, međunarodnih normi i ljudskih prava;

(3) analizi i utvrđivanju rizika, ranjivosti i izazova;

(4) izgradnji partnerstava s istomišljenicima;

(5) poticanju otvorene strateške autonomije, među ostalim u području trgovine i ulaganja;

(6) obrani i promicanju središnjih europskih interesa i vrijednosti preobrazbom EU-a u učinkovitijeg geopolitičkog aktera;

Otvoreni dijalozi i suradnja u pogledu globalnih izazova

2. poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da osigura da nova strategija EU-a za Kinu uključi Kinu u dijalog o globalnim izazovima, kao što su ljudska prava, koji se temelji na načelima i koji je usmjeren na interese razvijanjem ambiciozne, holističke i na rezultate usmjerene strategije EU-a za ljudska prava u Kini u okviru nove strategije EU-a za Kinu, okolišne i klimatske promjene, nuklearno razoružanje, promicanje gospodarskog oporavka od pandemije bolesti COVID-19, borba protiv globalne zdravstvene krize i reforma određenih multilateralnih organizacija; poziva da se taj dijalog vodi temeljnim načelima i interesima EU-a i uskladi s temeljnim ciljevima vanjskog angažmana EU-a; naglašava da će suradnja između tih dvaju partnera biti korisna u rješavanju tih globalnih problema; ponavlja da je Kina i dalje važan partner EU-a;

3. podržava bolji dijalog i suradnju s Kinom u pogledu mira i sigurnosti; svjestan je važnosti suradnje s Kinom kako bi se spriječilo da Afganistan postane nova teroristička baza i odvratilo Sjevernu Koreju od nastavka njezina nuklearnog programa; podržava nastojanja za uspostavom suradnje u području održivog razvoja, doprinosa humanitarnoj pomoći i pomoći u katastrofama, ekoloških pitanja, svemira i svemirske industrije, znanosti, tehnologije i inovacija, istodobno u potpunosti ustrajući na slobodi istraživanja; naglašava da se ti dijalozi i suradnja moraju temeljiti na zajedničkoj predanosti otvorenosti i suradnji na transparentan, pravedan i ravnopravan način u okviru međunarodnog sustava utemeljenog na pravilima, istodobno osiguravajući zaštitu europskih interesa i vrijednosti i razvijajući sposobnost Europe da se natječe s Kinom kad god je to potrebno;

4. ističe da neka područja suradnje, kao što su IKT, svemir i svemirska industrija, mogu imati dvojnu namjenu i da se mogu upotrebljavati protiv kineskih građana i Zapada;

5. naglašava važnost poticanja predanosti Kine u rješavanju pitanja klimatskih promjena i drugih pitanja u vezi s okolišem jačanjem partnerstva između EU-a i Kine u tom području te ističe potrebu za tim da se EU i Kina pridržavaju svojih obveza iz Pariškog sporazuma; naglašava važnost EU-ove provedbe mehanizma za graničnu prilagodbu emisija ugljika; napominje da je Kina u posljednja tri desetljeća utrostručila svoje emisije ugljika te da sada ispušta 27 % svjetskih stakleničkih plinova; naglašava da je potrebno osigurati usklađenost između najavljenih globalnih ambicija Kine u borbi protiv klimatskih promjena i utjecaja njezinih strategija ulaganja na domaćem i prekomorskom području na okoliš; poziva kinesku vladu da ne izvozi svoj ugljenski kapacitet u treće zemlje, posebno u okviru OBOR-a;

6. poziva da se dijalozi o ljudskim pravima usmjereni na rezultate održavaju na godišnjoj razini i redovito ocjenjuju i općenito poziva na čvrsta mjerila napretka bilateralnih dijaloga kako bi se zajamčilo da se tim razmjenama ostvaruju istinski pozitivni rezultati za ljudska prava i za borce za ljudska prava u Kini; traži da se o mjerilima rezultata i svakom napretku, stagnaciji ili pogoršanju raspravlja na transparentan način; zahtijeva da se o ljudskim pravima redovito raspravlja na najvišoj političkoj razini, i na sastancima na vrhu između EU-a i Kine i na razini država članica; nadalje poziva na usporedni dijalog o ljudskim pravima u koji bi bili uključeni diplomati EU-a i država članica, kineska dijaspora, slobodne i neovisne nevladine organizacije, akademici i zakonodavci u cilju boljeg razumijevanja kineskog sustava i osmišljavanja boljih strategija za utjecanje na napredak u području ljudskih prava u Kini; naglašava da ti dijalozi o ljudskim pravima trebaju među ostalim uključivati sljedeća pitanja: slobodu medija i slobodu tiska, prava manjina, među ostalim u regijama Xinjiangu, Unutrašnjoj Mongoliji i Tibetu, te slobodni pristup tim regijama, među ostalim za diplomate i novinare, stanje u Hong Kongu, slobodu govora, radna prava, pravo okupljanja, slobodu vjeroispovijesti ili uvjerenja te općenito stanje vladavine prava u Kini; pozdravlja imenovanje novog posebnog izaslanika EU-a za promicanje slobode vjeroispovijesti ili

uvjerenja izvan Unije i poziva na aktivno sudjelovanje novog posebnog izaslanika u podupiranju teškog položaja svih vjerskih skupina i entiteta, uključujući muslimane, kršćane i budiste koji su suočeni s progonom u kontinentalnoj Kini i Hong Kongu; poziva relevantne institucije EU-a da upotrijebe te dijaloge o ljudskim pravima za pokretanje pojedinačnih slučajeva; i dalje je duboko zabrinut zbog toga što švedski državljanin i izdavač Gui Minhai ostaje u pritvoru; apelira na intervenciju EU-a i država članica na najvišoj razini kako bi se osiguralo trenutačno i bezuvjetno puštanje svih političkih zatvorenika na slobodu; izražava zabrinutost zbog sustavnog kršenja ljudskih prava u Kini i osuđuje sve slučajeve proizvoljnih uhićenja te gušenja slobodnog protoka informacija i slobode izražavanja;

7. poziva EU da pokrene dijalog s Kinom o mogućim načinima za poboljšanje, na transparentan način, sposobnosti početnog odgovora na zarazne bolesti koje imaju potencijal da se razviju u epidemije ili pandemije, uključujući sustave prepoznavanja, mapiranja rizika i ranog upozoravanja kako bi se osigurala bolja globalna pripremljenost za odgovor na pandemije; nadalje poziva Kinu da dopusti provođenje neovisne i transparentne istrage o podrijetlu i širenju virusa SARS-CoV-2;

8. podržava širenje kontakata među narodima na obje strane, kao i uzajamne razmjene studenata, ali potiče države članice da bolje prate utjecaj uplitanja kineske vlade u akademsku slobodu;

Veća uključenost u pitanjima univerzalnih vrijednosti, međunarodnih normi i ljudskih prava

9. najoštrije osuđuje neutemeljene i proizvoljne sankcije koje su nametnule kineske vlasti, a koje predstavljaju napad na slobodu govora, akademsku slobodu i međunarodnu predanost ljudskim pravima te razumijevanje tih prava; odlučno poziva kineske vlasti da ukinu te neopravdane sankcije; smatra da sankcije koje su nametnule kineske vlasti dodatno narušavaju povjerenje i ometaju bilateralnu suradnju;

10. naglašava da postupak razmatranja i ratifikacije Sveobuhvatnog sporazuma o ulaganjima između EU-a i Kine ne može početi dok se ne ukinu kineske sankcije protiv zastupnika u Europskom parlamentu i institucija EU-a;

11. u tom kontekstu ističe svoju Rezoluciju od 20. svibnja 2021. o kineskim protusankcijama; poziva Komisiju da, u skladu s Rezolucijom Parlamenta od 20. svibnja 2021. o kineskim protusankcijama i člankom 21. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), upotrijebi sve instrumente koji su joj na raspolaganju i raspravu oko Sveobuhvatnog sporazuma o ulaganjima kao poticaj za poboljšanje zaštite ljudskih prava i potpore civilnom društvu u Kini; apelira na Kinu da poduzme konkretne mjere prema iskorjenjivanju drugih kršenja ljudskih prava u Kini, kao što je prisilni rad i sustavni progon Ujgura i ostalih manjinskih skupina turkijskih muslimana, Tibetanaca, kršćana i ostalih vjerskih zajednica i crkava, te da poštuje svoje međunarodne obveze prema Hong Kongu u skladu sa Zajedničkom kinesko-britanskom deklaracijom i temeljnim zakonom Hong Konga putem obustave planiranih reformi gradskog izbornog sustava i oslobađanja prodemokratskih zakonodavaca i aktivista; također poziva Kinu da poštuje Temeljni zakon Makaa, koji će biti na snazi do 2049., kao i odredbe Zajedničke kinesko-portugalske deklaracije ([14]) kojima se ne dopušta bilo koja vrsta uplitanja u izborne procese i djelovanje medija u toj zemlji;

12. naglašava da će Parlament prije utvrđivanja svojega stajališta uzeti u obzir stanje ljudskih prava u Kini, među ostalim u Hong Kongu; ponavlja svoju ozbiljnu zabrinutost zbog raznih povreda ljudskih prava u Kini i podsjeća da je potpuno poštovanje univerzalnih vrijednosti ključno, bez obzira na razlike između dvaju sustava;

13. poziva Kinu da poštuje međunarodne standarde, među ostalim u pogledu njezina učinka na klimu, okoliš, bioraznolikost, siromaštvo, zdravlje, radnička prava i ljudska prava; apelira na Kinu da u kontekstu promicanja održive trgovine i razvoja poduzme konkretne mjere za ratifikaciju i provedbu četiriju preostalih temeljnih konvencija Međunarodne organizacije rada (MOR) i Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima; žali zbog činjenice da je nekoliko međunarodnih poduzeća, posebno u odjevnom i tekstilnom sektoru, postalo predmetom obuhvatnog i raširenog bojkota nakon izražavanja zabrinutosti zbog navoda o prisilnom radu u Xinjiangu i donošenja odluke o prekidu veza sa Xinjiangom u području lanca opskrbe te oštro osuđuje političku prisilu koju protiv njih provodi kineska vlada; ponovno od

([14]) Zajednička kinesko-portugalska deklaracija od 13. travnja 1987. o pitanju Makaa.

Komisije i Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) zahtijeva da brzo finaliziraju paket poslovnih savjeta u pogledu lanca opskrbe kako bi se poduzećima pomoglo da uvide rizike korištenja prisilnog rada Ujgura i da hitno pronađu alternativne izvore opskrbe;

14. naglašava da je potrebno osigurati da se zakonodavstvo u području unutarnjeg tržišta, kao i svaki okvir za dužnu pažnju ili zabrana prisilnog uvoza rada, učinkovito i djelotvorno upotrebljavaju kako bi se isključili subjekti koji djeluju na unutarnjem tržištu EU-a koji su izravno ili neizravno uključeni u kršenja ljudskih prava u Xinjiangu; nadalje poziva europska trgovačka društva u Kini da, u okviru svoje korporativne odgovornosti, provedu temeljitu istragu o korištenju prisilnog rada u svojim lancima opskrbe;

15. apelira na povjerenika UN-a za ljudska prava da pokrene neovisnu pravnu istragu o navodnom genocidu, navodnim zločinima protiv čovječnosti i kršenjima ljudskih prava, uključujući programe prisilnog rada koji se događaju u nekoliko kineskih regija, te poziva EU i države članice da pruže političku potporu i prikupe međunarodnu podršku za takvu istragu; poziva kineske vlasti da omoguće slobodan, smislen i neometan pristup regiji; iznimno je zabrinut zbog izvješća o programima rada u Tibetu, koje kineske vlasti nazivaju i „kampovima za strukovno osposobljavanje"; poziva Kinu da poštuje svoje obveze u skladu s nacionalnim i međunarodnim pravom u pogledu poštovanja ljudskih prava, uključujući prava manjina u Xinjiangu, Tibetu i Unutrašnjoj Mongoliji;

16. osuđuje činjenicu da je u Kini ozbiljno ograničena sloboda izražavanja, udruživanja i tiska; žali zbog političkog progona mnogih novinara koji su trenutačno u egzilu; poziva Kinu da osigura da svi novinari mogu slobodno obavljati svoj posao, bez prepreka i straha od odmazde; naglašava da bi trebalo zajamčiti slobodu tiska i medija; zahtijeva da EU podrži slobodu govora i slobodu medija u Kini osnivanjem Europskog demokratskog medijskog fonda za potporu neovisnom novinarstvu;

17. poziva Komisiju da hitno iznese predloženi Okvir kojim se utvrđuje obveza postupanja s dužnom pažnjom u pogledu ljudskih prava i da podrži napore za donošenje novog sličnog instrumenta u okviru Ujedinjenih naroda;

18. poziva Komisiju da izrazi zabrinutost zbog novog Naloga br. 15. kojim se vjernici i njihovi vođe dodatno ograničavaju u odnosu na kineske vlasti;

19. poziva države članice da u potpunosti provedu paket mjera koji je dogovoren nakon uvođenja Zakona o nacionalnoj sigurnosti Hong Konga u srpnju 2020. te da preispitaju svoje politike azila, migracija, viza i boravka za državljane Hong Konga; apelira na potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Vijeće da ocijene i ažuriraju zaključke o Hong Kongu; poziva na ciljane mjere u okviru globalnog režima sankcija EU-a za kršenje ljudskih prava, prema potrebi, kako bi se odgovorilo na represiju u Hong Kongu; nadalje poziva Kinu da ukine zakon o nacionalnoj sigurnosti nametnut Hong Kongu u lipnju 2020; poziva države članice koje i dalje imaju na snazi sporazume o izručenju s Kinom i Hong Kongom da obustave pojedinačna izručenja u slučajevima kada bi izručenje pojedinca dovelo u opasnost od mučenja ili okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, kad bi tom pojedincu prijetile optužbe na temelju politički motiviranih razloga, u drugim situacijama usmjerenim na etničke manjine, predstavnike prodemokratske oporbe u Hong Kongu i općenito disidente i kad god bi to predstavljalo kršenje obveza EU-a u okviru Europske konvencije o ljudskim pravima;

20. preporučuje da vodstvo EU-a i država članica odbije pozive na zimske olimpijske igre u Pekingu u slučaju da se stanje ljudskih prava u Kini i Hong Kongu ne poboljša i da se prije događaja ne održi nijedan samit/dijalog EU-a i Kine na visokoj razini s konkretnim rezultatom;

21. žali zbog potpore Kine najrepresivnijim režimima na svijetu, posebno Siriji, Iranu i Sjevernoj Koreji, ali i Venezueli i Kubi;

Analiza i utvrđivanje rizika, ranjivosti i izazova

22. smatra da bi se u okviru buduće strategije EU-a za Kinu trebali osigurati neophodni alati i podaci za rješavanje političkih, gospodarskih, socijalnih i tehnoloških prijetnji koje potječu iz Kine, među ostalim putem njezine inicijative „Jedan pojas, jedan put", strategije dvostrukog optjecaja, 14. petogodišnjeg plana te politika „Proizvedeno u Kini 2025.", „Kineski standardi za 2035." i politika 16+1, uključujući njezinu vojnu modernizaciju i izgradnju kapaciteta, i njihovih posljedica za otvorenu stratešku autonomiju Unije i multilateralni poredak utemeljen na pravilima; napominje da je hitno

potrebno osigurati političku volju i sredstva za provedbu strategije povezivosti EU-a; poziva na bolju koordinaciju između strategije povezivosti EU-a i mreže „Blue Dot Network” kako bi se osigurala održiva alternativa inicijativi „Jedan pojas, jedan put”; pozdravlja dogovor čelnika zemalja skupine G7 o razvoju partnerstva za bolju ponovnu izgradnju u svijetu, inicijative „Build Back Better World (B3W)”, kao alternativi kineskoj inicijativi „Jedan pojas, jedan put”; poziva države članice i institucije EU-a da prihvate inicijativu i doprinose joj;

23. poziva Komisiju da na razini EU-a naruči reviziju ovisnosti EU-a o Kini, raščlanjenu prema državama članicama, u određenim strateški važnim i ključnim sektorima, uključujući farmaceutsku opskrbu, po mogućnosti na nacionalnoj i podnacionalnoj razini, na temelju nedavne opsežne analize pod nazivom „Strateške ovisnosti i kapaciteti” (SWD(2021) 0352) kojom se utvrđuju planovi za smanjenje rizika u vezi s neželjenom ovisnošću, pritom održavajući sveobuhvatne odnose s Kinom koji bi trebali biti što recipročniji i uravnoteženiji te usklađeni s vrijednostima i strateškim prioritetima EU-a;

24. poziva Komisiju i Vijeće da razrade mehanizme za usklađeno rješavanje tih prijetnji, posebno:

(a) osiguravanjem jedinstva EU-a na razini država članica, koje je potrebno za pravilnu provedbu nove strategije EU-a i Kine; pozivanjem svih država članica da zaštite temeljne vrijednosti EU-a;

(b) oslanjanjem na okvir instrumenata EU-a za mjere ublažavanja rizika na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kako bi se u partnerstvu s istomišljenicima razvili globalni standardi za novu generaciju tehnologija u skladu s demokratskim vrijednostima, kao što su mreže 5G i 6G, te osiguravanjem isključenja onih trgovačkih društava koja ne ispunjavaju sigurnosne standarde iz razvoja mreža 5G i 6G;

(c) jačanjem sposobnosti EU-a za vodstvo na globalnoj razini, među ostalim kroz suradnju s partnerima istomišljenicima;

(d) jamčenjem institucionalne koordinacije između Komisije, Vijeća i ESVD-a prije događaja povezanih s inicijativom „Jedan pojas, jedan put” i suradnjom s državama članicama kako bi se osiguralo da su odluke koje su donijeli oni koji su uključeni u tu inicijativu u skladu s politikama i interesima EU-a te da poštuju temeljne vrijednosti EU-a; naglašava da se savjetovanja moraju održati na razini EU-a, na primjer u okviru zajedničkog sastanka Odbora za trgovinsku politiku i Političkog i sigurnosnog odbora na razini Vijeća, prije događaja povezanih s inicijativom „Jedan pojas, jedan put” kako bi se zajamčilo da države članice EU-a nastupaju jednoglasno; naglašava da inicijativa „Jedan pojas, jedan put” mora ispunjavati međunarodne standarde; naglašava da se projekti inicijative „Jedan pojas, jedan put” moraju pomno pratiti, među ostalim u pogledu njihovih negativnih političkih učinaka u EU-u;

(e) praćenjem ključnih infrastrukturnih ugovora u državama članicama EU-a i državama kandidatkinjama za osiguravanje njihove usklađenosti sa zakonodavstvom EU-a, kao i sa strateškim interesima EU-a, kako je utvrđeno strategijom EU-a i Kine; zaštitom kritične infrastrukture od utjecaja trećih zemalja koji bi mogao podrivati gospodarske i sigurnosne interese EU-a i njegovih država članica;

25. naglašava da bilateralna i nekoordinirana suradnja određenih država članica s Kinom i neobavješćivanje Komisije o potpisivanju memorandumâ o razumijevanju s trećim zemljama imaju suprotan i štetan učinak na globalni položaj EU-a i prednost koju u pregovorima imaju države članice EU-a kada djeluju kao Unija, a ne kao neovisni državni akteri; traži od država članica da se suzdrže od potpisivanja takvih memoranduma bez savjetovanja s Vijećem i Komisijom; poziva na uspostavu koordinacijskog mehanizma na razini EU-a za rješavanje takvih pitanja; podsjeća na članak 24. UEU-a u kojem se navodi da „države članice aktivno i bez zadrške podupiru vanjsku i sigurnosnu politiku Unije u duhu lojalnosti i uzajamne solidarnosti” te da „se suzdržavaju od svakog djelovanja koje je suprotno interesima Unije ili koje bi moglo narušiti njezinu učinkovitost kao kohezivne snage u međunarodnim odnosima”;

26. naglašava da bi provedbu strategije EU-a za Kinu i nacionalnih strategija te politika koje se odnose na Kinu trebalo redovito usklađivati među institucijama EU-a, državama članicama, različitim glavnim upravama Komisije i Europskim parlamentom kako bi se zajamčila sveobuhvatna i dosljedna politika kojom se izbjegava segmentacija zasebnih područja politike; smatra da bi politike također trebalo uskladiti s regionalnim i lokalnim akterima koji razvijaju i održavaju veze s Kinom;

27. izražava zabrinutost zbog veće učestalosti hibridnih napada, kineske industrijske špijunaže i kiberkrađe protiv europskih poduzeća; naglašava važnost jačanja privatnih i javnih kiberkapaciteta; poziva na jaču suradnju i uspostavu sustava čiji je cilj okončati kineske zlonamjerne radnje u kiberprostoru, među ostalim kibernapade, prisilne prijenose tehnologije, kiberšpijunažu i kiberpotpomognutu krađu intelektualnog vlasništva; naglašava potrebu poticanja bliskije suradnje s NATO-om i zemljama skupine G7 u borbi protiv hibridnih prijetnji, uključujući kibernapade i dezinformacijske kampanje koje potječu iz Kine, među ostalim omogućavanjem državama članicama da dobrovoljno poduzmu zajedničke protumjere, čak i ako priroda napada nije dovoljno ozbiljna da bi se pokrenuo članak 5. Ugovora o NATO-u ili članka 42. stavka 7. UEU-a;

28. poziva Komisiju da potiče i koordinira djelovanja usmjerena na suzbijanje kineskog vanjskog financiranja naših demokratskih procesa, uključujući strategiju uzurpiranja vlasti od strane lokalnih elita i kooptiranja najviših javnih službenika i bivših političara EU-a;

29. zabrinut je zbog nametljivog i katkad agresivnog diplomatskog pritiska kineskih vlasti, na primjer prema predsjedniku češkog Senata; naglašava da institucije EU-a ni na koji način ne smiju popustiti pod pritiskom, prijetnjama ili cenzurom kineskih kanala; zabrinut je zbog neopravdanog pritiska kineskih dužnosnika na istraživače i akademike koji diljem EU-a rade na tematici povezanoj s Kinom, među ostalim aktivnostima Konfucijevih instituta u EU-u;

Izgradnja partnerstava s istomišljenicima

30. poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da s partnerima istomišljenicima koordinira aktivnosti Unije u području zaštite ljudskih prava i potpore ljudima u Kini, Hong Kongu i Makau i kineskoj dijaspori diljem svijeta, kao i u području obrane liberalne demokracije u svijetu, poglavito u Hong Kongu i Tajvanu te u cilju obvezivanja Kine da poštuje međunarodno pravo, pravo na javne prosvjede kao ostvarivanje slobode izražavanja i slobode okupljanja, slobodu plovidbe, među ostalim u Južnom kineskom moru i Istočnom kineskom moru, slobodu prelijetanja i mirno rješavanje sporova; nadalje naglašava da bi takva partnerstva i multilateralna suradnja s partnerima istomišljenicima trebali obuhvatiti sve elemente i mjere opisane u novoj strategiji EU-a i Kine;

31. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog kineskih nametljivih i ekspanzivnih politika u Južnom kineskom moru, Istočnom kineskom moru i Tajvanskom tjesnacu, a posebno zbog nastavka vojne provokacije Kine usmjerene na Tajvan; naglašava da su status quo u Tajvanskom tjesnacu i sloboda plovidbe u indo-pacifičkoj regiji i dalje od ključne važnosti za EU i njegove države članice; ponavlja svoje protivljenje svim jednostranim mjerama zbog kojih bi mogle eskalirati napetosti i time se narušiti status quo; potiče konstruktivan razvoj odnosa Kine i Tajvana i naglašava da do nijedne promjene u odnosima Kine i Tajvana ne smije doći protiv volje građana Tajvana; odražava zabrinutost koju su Japan i Sjedinjene Američke Države izrazili zbog novog kineskog zakona kojim se brodovima kineske obalne straže odobrava upotreba oružja protiv stranih plovila koja krše ono što Kina smatra njezinim teritorijem; poziva EU da se pozabavi tim pitanjima u novoj strategiji EU-a i Kine i novoj strategiji EU-a za suradnju u indo-pacifičkoj regiji te da poveća multilateralne diplomatske razmjene kako bi se postiglo mirno rješavanje sporova i prijepora u skladu s međunarodnim pravom, uključujući UNCLOS;

32. poziva države članice da ulažu u snažniju suradnju s drugim demokratskim partnerima i partnerima istomišljenicima kao što su SAD, Kanada, Ujedinjena Kraljevina, Japan, Indija, Južna Koreja, Australija, Novi Zeland i Tajvan te poziva ESVD i države članice da daju prednost strateškim partnerstvima s ASEAN-om i Afričkom unijom;

33. smatra da je od primarne važnosti da EU razvije i promiče ambiciozan i dinamičan transatlantski odnos s vladom SAD-a na temelju naše zajedničke povijesti, zajedničkih vrijednosti i interesa, u okviru Transatlantskog dijaloga o Kini, uključujući parlamentarnu dimenziju; ističe važnost partnerstva između EU-a i SAD-a u održavanju i pokazivanju ujedinjene snage svjetskih liberalnih demokracija, među ostalim radom u multilateralnim organizacijama; u tom pogledu naglašava da bi novi dijalog između EU-a i SAD-a o Kini trebao biti jedan od mehanizama za promicanje naših zajedničkih interesa i upravljanje našim razlikama te za reformu multilateralnih organizacija u okviru poretka koji se temelji na pravilima; smatra da bi EU trebao nastaviti s jačanjem operativne autonomije Unije i otpornosti na vanjske prijetnje;

34. naglašava koliko je važno da EU pomno prati promjenjivu ulogu Kine i njezin sve veći globalni utjecaj u multilateralnim organizacijama, uključujući UN, kojemu je Kina drugi najveći financijski donator, i da osigura bolju koordinaciju među državama članicama i partnerima istomišljenicima u cilju udruživanja snaga svjetskih liberalnih demokracija kako bi se odgovorilo na takav razvoj događaja; napominje da je cilj veće suradnje kineske vlade s međunarodnim i multilateralnim institucijama, kao što su UN, Svjetska trgovinska organizacija (WTO), Svjetska

zdravstvena organizacija (SZO), Interpol, Organizacija za hranu i poljoprivredu, Međunarodna telekomunikacijska unija ili Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva (ICAO), uključujući tijela za utvrđivanje normi, izmijeniti norme, standarde i prakse na globalnoj razini kako bi se promicali dugoročna geopolitička strategija i gospodarski interesi Kine; žali zbog toga što je kineska cenzura, koja se među ostalim provodi u UN-u, usmjerena na manipuliranje postupcima kako bi se smanjio nadzor postupaka Kine, posebno u slučaju položaja etničkih ujgurskih muslimana i drugih turkijskih muslimanskih manjina; poziva EU da surađuje s partnerima istomišljenicima kako bi se stalo na kraj takvom razvoju događaja;

35. naglašava da je Kina najveći pružatelj mirovnih snaga među pet stalnih članica Vijeća sigurnosti UN-a, ali je odbila usvojiti dijelove poglavlja VII. Povelje UN-a i stup odgovornosti za pružanje zaštite (R2P); naglašava da je EU integrirao R2P u svoje vanjsko djelovanje;

36. poziva na jaču suradnju EU-a s NATO-om u pogledu sigurnosnih izazova povezanih s Kinom; podupire prijedlog NATO-a da se razradi politička strategija za pristup svijetu u kojemu će Kina postati globalna supersila; zahtijeva da se ta strategija temelji na različitim scenarijima za razvoj odnosa s Kinom, uključujući mogućnost daljnjeg pogoršanja sigurnosti u Južnom kineskom moru, te poziva na dijalog i koordinaciju sa zemljama četverostranog dijaloga o sigurnosti; pozdravlja napore NATO-a da pomno prati sigurnosne implikacije povećane fizičke prisutnosti Kine na Arktiku i u Africi; preporučuje da se u dovoljnoj mjeri uzme u obzir suradnja EU-a i NATO-a u pogledu sigurnosnih izazova povezanih s Kinom pri razradi Strateškog kompasa EU-a i reviziji strateškog koncepta NATO-a;

37. pozdravlja namjeru Vijeća da pojača strateški naglasak, prisutnost i djelovanje EU-a u indo-pacifičkoj regiji pokretanjem nove strategije EU-a za suradnju u indo-pacifičkoj regiji, kao i nove strategije povezivosti; napominje da bi svaka takva nova strategija trebala biti u skladu sa strategijom EU-a i Kine;

38. smatra da je važno da Komisija podnese pravodobna i sveobuhvatna izvješća o Regionalnom sveobuhvatnom gospodarskom partnerstvu (RCEP), najvećem svjetskom sporazumu o slobodnoj trgovini, kako bi se ocijenila zbivanja na terenu; posebno je zainteresiran za posljedice koje za strateške interese EU-a imaju pitanja kao što su utvrđivanje normi u azijsko-pacifičkoj regiji te odredbe o pravilima o podrijetlu; napominje da, iako EU nije stranka RCEP-a, taj će sporazum imati posljedice za EU; ističe da u RCEP-u ne postoje odredbe o trgovini i održivosti, uključujući radne i socijalne standarde te klimatske i okolišne ciljeve;

39. u kontekstu regionalne dinamike podsjeća na važnost trgovinskih i gospodarskih odnosa između EU-a i Tajvana, među ostalim o pitanjima koja se odnose na multilateralizam i WTO, tehnologiju i javno zdravlje, kao i na osnovnu suradnju u pogledu ključnih zaliha kao što su poluvodiči; napominje da je Tajvan punopravni član WTO-a; ponavlja svoj poziv i apelira na Komisiju i Vijeće da rade na postizanju bilateralnog sporazuma o ulaganju s Tajvanom te da hitno započnu procjenu učinka, javno savjetovanje i utvrđivanje opsega s tajvanskim vlastima;

40. apelira na Komisiju da iznese konkretne prijedloge i mjere za olakšavanje punog sudjelovanja Tajvana kao promatrača na sastancima, mehanizmima i aktivnostima SZO-a, ICAO-a i UNFCCC-a;

Poticanje otvorene strateške autonomije, među ostalim u području trgovine i ulaganja

41. naglašava da uvjetovanje ulaganjem i trgovinom samo po sebi nije dovoljno za suzbijanje kineske asertivnosti; smatra da bi EU trebao pojačati stratešku autonomiju rješavanjem drugih dimenzija odnosa EU-a i Kine, posebno digitalnog i tehnološkog suvereniteta; u tom kontekstu ističe da je potrebno ulagati u inovacije i istraživanje te razvijati konkurentne i suverene industrijske strategije u područjima koja uključuju, među ostalim, proizvodnju mikročipova i poluvodiča, rudarenje rijetkih zemljanih elemenata, računarstvo u oblaku i telekomunikacijske tehnologije kako bi se smanjila ovisnost EU-a o Kini, uvijek u cilju osiguravanja bolje koordinacije tih politika s politikama drugih liberalnih demokracija sličnih stavova, i istodobno proučiti potencijal za udruživanje resursa i stvaranje novih sinergija;

42. napominje da je Kina 2020., u kontekstu pandemije bolesti COVID-19, prvi put postala najveći partner EU-a u trgovini robom, a trgovinska bilanca dodatno se pogoršala na štetu EU-a; podsjeća, međutim, da je SAD i dalje glavni partner EU-a kad se zbroji trgovina robom i uslugama; smatra da će gospodarski uspon i predviđeni rast Kine imati znatan utjecaj na globalna gospodarska kretanja tijekom sljedećeg desetljeća; ističe da su zbog različitih razloga razine uzajamnih

ulaganja i dalje ispod svojeg potencijala i uviđa gospodarske mogućnosti svojstvene za širu regiju; smatra da će za obujam trgovine između Kine i EU-a biti potreban okvir utemeljen na pravilima i vođen vrijednostima, a koji se mora zasnivati na međunarodnim normama; naglašava da je poštovanje ljudskih prava preduvjet za sudjelovanje u trgovinskim i investicijskim odnosima s EU-om te apelira na Kinu da poštuje svoje međunarodne obveze i da predano radi na poštovanju ljudskih prava;

43. naglašava ključnu ulogu Europskog parlamenta u zajedničkoj trgovinskoj politici EU-a, u međunarodnim pregovorima te nadzoru, kontroli, ratifikaciji i praćenju provedbe sporazuma o trgovini i ulaganjima; ističe potrebu za pravodobnim i propisnim savjetovanjem s Odborom za međunarodnu trgovinu te apelira na Komisiju i Vijeće da održavaju česte dijaloge i provode sveobuhvatno izvješćivanje u kojem se odražava razvoj događaja u pogledu programa bilateralne trgovine i ulaganja između EU-a i Kine;

44. naglašava važnost strateškog odnosa EU-a s Kinom kad je riječ o trgovini i ulaganjima te poziva države članice i institucije EU-a da prema Kini zauzmu zajednički i koordiniran nastup; smatra da ulagačke inicijative u formatu 16 + 1 ne smiju ugroziti jedinstvo EU-a niti biti kontraproduktivne za nastojanja da se nastupa zajednički;

45. poziva Komisiju da analizira gospodarsku ovisnost EU-a u strateškim sektorima, kao što je sektor ključnih sirovina, od kojih se neke nalaze isključivo u Kini, te ističe hitnu potrebu za jačanjem otpornosti europskih lanaca opskrbe; poziva da se ulože napori u diversifikaciju i konsolidaciju pristupa EU-a ključnim strateškim resursima potrebnima za pogon tih povezanih pokretača rasta EU-a, s posebnim naglaskom na 30 elemenata uvrštenih u četvrti, ažurirani popis ključnih sirovina 2020.; podsjeća na opći cilj EU-a da izgradi svoju otvorenu stratešku autonomiju u okviru zajedničke trgovinske politike; ponavlja sve veću važnost veze između trgovine i sigurnosti u međunarodnoj trgovinskoj politici EU-a;

46. poziva na veću transparentnost, dosljednost i koordinaciju među državama članicama u pogledu pitanja povezanih s bilateralnim ulagačkim projektima i sporazumima, posebno u pogledu izravnih stranih ulaganja u stratešku imovinu i ključnu infrastrukturu; skreće pozornost na veze između gospodarske ovisnosti i vanjskog političkog utjecaja na razini država članica; podsjeća na važnost jačanja Uredbe EU-a o provjeri izravnih stranih ulaganja u budućnosti kako bi se osiguralo da se blokiraju sva potencijalna ulaganja koja bi mogla predstavljati prijetnju sigurnosti i javnom poretku EU-a, a posebno ona koja dolaze od poduzeća pod kontrolom države; poziva države članice da hitno usvoje nacionalni mehanizam za provjeru ako ga još nemaju, u skladu s uputama Komisije iz ožujka 2020.;

47. uvjeren je da bilateralni trgovinski i ulagački odnosi EU-a i Kine imaju stratešku važnost i da bi se trebali temeljiti na pravilima, pri čemu bi okosnicu činili multilateralni trgovinski sustav i načelo recipročnosti; ponavlja da je, unatoč postojanju zabrinjavajućih trendova prema gospodarskom razdvajanju, u cjelokupnom trgovinskom i investicijskom odnosu nužna odlučnija provedba i poštovanje obveza; poziva Kinu da aktivnije i odgovornije sudjeluje u WTO-u i drugim multilateralnim inicijativama, usklađujući svoju gospodarsku moć sa svojom razinom razvoja te da se u potpunosti pridržava svih svojih obveza u okviru WTO-a i međunarodnih obveza; poziva Komisiju i kineske vlasti da blisko surađuju na reformi pravilnika WTO-a kako bi se potaknuo održiviji razvoj, promicala zelena tranzicija i digitalna revolucija te kako bi se međunarodnoj trgovini pružila stabilnost i pravna sigurnost;

48. zabrinut je zbog sve neuravnoteženijega bilateralnog gospodarskog i trgovinskog odnosa između EU-a i Kine; naglašava da su rebalans i ravnopravniji uvjeti ključni za interese EU-a; smatra da Kina i EU moraju izgraditi jednake uvjete za sve i stvoriti plodonosne odnose unatoč razlikama između svojih gospodarskih sustava; u tom pogledu ističe kontinuirani rad EU-a na jačanju svoje lepeze trgovinskih instrumenata, istodobno uviđajući potrebu za održavanjem otvorenog dijaloga o zajedničkim izazovima kao što je globalna borba protiv klimatskih promjena; naglašava da je hitno potrebno da EU dovrši svoj niz autonomnih mjera, uključujući strožu uredbu EU-a o provjeri izravnih stranih ulaganja, zakonodavstvo o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište, brzo donošenje odlučnog i učinkovitog instrumenta za međunarodnu nabavu, mjere za izvoz tehnologije s dvojnom namjenom, učinkovit instrument za borbu protiv prisile, paket zakonodavstva o održivom korporativnom upravljanju i zakonodavstvo o lancu opskrbe s obveznim zahtjevima u pogledu dužne pažnje, čime bi se također trebala predvidjeti zabrana uvoza robe proizvedene prisilnim radom; smatra da bi dodatne ciljane mjere u okviru globalnog režima sankcija EU-a za kršenje ljudskih prava trebalo smatrati nužnima;

49. ponavlja svoju duboku zabrinutost zbog brojnih prepreka s kojima se europska poduzeća suočavaju pri ulasku i poslovanju na kineskom tržištu; zabrinut je da će kineska „strategija dvostrukog optjecaja” iz njezina 14. petogodišnjeg plana dodatno pogoršati poslovno okružje za poduzeća iz EU-a; ponovno ističe posebnu zabrinutost zbog praksi kojima se narušava tržište, kao što su, među ostalim, industrijske subvencije, povlašten tretman kineskih poduzeća u državnom vlasništvu, krađa intelektualnog vlasništva, prisilni prijenosi tehnologije i lokalizacija podataka, industrijska prekapacitiranost u sektorima kao što je onaj čelika i povezanog dampinga izvoza, druge nepoštene trgovinske prakse i općenito sve veće političko upletanje u poslovno okružje, uključujući privatni sektor; poziva Komisiju i države članice da pojačaju suradnju s partnerima istomišljenicima u WTO-u kako bi se razvio zajednički pristup rješavanju tih nepoštenih kineskih trgovinskih praksi; pozdravlja dijalog između EU-a i SAD-a o Kini kao sredstvo za suradnju u područjima kao što su reciprocitet, multilateralizam, prakse kojima se narušava tržište i gospodarstvo te druga strukturna pitanja u kojima koordinacija između EU-a i SAD-a može donijeti dodanu vrijednost; uvjeren je da su ispravne informacije o zakonodavnim i regulatornim zbivanjima na kineskom tržištu od ključne važnosti s obzirom na njegovu netransparentnu narav u kojoj država ima glavnu riječ; u tom kontekstu podsjeća na važnost čestih i iskrenih rasprava s institucijama EU-a, Gospodarskom komorom Europske unije u Kini i svim našim partnerima na terenu;

50. smatra da je važno posebno raspraviti o negativnim trgovinskim učincima i mogućim korektivnim mjerama za poremećaje prouzročene globalnim viškom kapaciteta u industriji čelika i aluminija, zajedno s važnošću rješavanja problema industrijskih subvencija u WTO-u; apelira na Kinu da se ponovno uključi u rad Globalnog foruma o višku kapaciteta u industriji čelika kako bi se uklonio višak kapaciteta i ponovno uspostavili jednaki uvjeti za sve; napominje da je, unatoč planovima Kine da zatvori zastarjele proizvodne lokacije i modernizira proizvodnju, njezina godišnja proizvodnja sirovog čelika četiri godine zaredom obarala rekorde; potiče kineske vlasti da ispune svoja obećanja u pogledu smanjenja proizvodnje sirovog čelika;

51. u tom pogledu podsjeća na veze između trgovine, patenata i normi; smatra da su normizacija i normativni elementi sve veće međunarodne konkurencije ključni za trgovinsku politiku EU-a i da bi trebali biti jedan od ključnih stupova njegove strateške industrijske politike; podsjeća da se normizacija navodi kao područje rizika u kojem može doći do razilaženja i odvajanja Kine; ističe da je krivotvorenje glavni prioritet napora EU-a u komercijalnim aspektima zaštite intelektualnog vlasništva; zabrinut je zbog toga što Kina i dalje ima dominantan udio u krivotvorenoj i piratskoj robi koja stiže u EU u smislu vrijednosti i količine; naglašava da Sporazum između EU-a i Kine o oznakama zemljopisnog podrijetla predstavlja prvi korak u borbi protiv krivotvorenja i apelira na Komisiju da pojača napore za zaštitu intelektualnog vlasništva EU-a, uključujući patente; zabrinut je zbog nove prakse kineskih sudova koji se pozivaju na nadležnost diljem svijeta u pogledu utvrđivanja poštenih, razumnih i nediskriminirajućih uvjeta licenciranja patenata bitnih za normu te sprečavaju poduzeća u osporavanju njihovih odluka; naglašava da je ta praksa istovjetna tome da se kineskim poduzećima omogućuje da ne plaćaju poštenu cijenu za upotrebu standardnih osnovnih patenata i tako ugrožava europska istraživanja; traži od Komisije da o tom pitanju surađuje s kineskim vlastima; poziva da se veća pozornost posveti povredama u području digitalizacije i komunikacije u svim relevantnim tijelima, uključujući UN-ovu Međunarodnu uniju za telekomunikacije, zajedno s partnerima istomišljenicima EU-a, posebno s SAD-om; poziva na više političkih rasprava o posljedicama kineskih inicijativa kao što su „Proizvedeno u Kini 2025.” ili sve relevantnija „Kineski standardi za 2035.”; u tom je kontekstu zabrinut zbog sve većeg digitalnog autoritarizma Kine i njezinih napora oko promicanja svojeg modela digitalnog upravljanja diljem svijeta; ističe potrebu za sklapanjem Sporazuma WTO-a o elektroničkoj trgovini u okviru inicijative za zajedničku izjavu kako bi se promicala osnovna razina otvorenosti i jednaki uvjeti za sve u odnosu na Kinu;

52. poziva da se posveti veća pozornost europskim MSP-ovima koji ulaze u trgovinske i ulagačke odnose s Kinom te pozdravlja potporu Komisije inicijativama koje pogoduju MSP-ovima, kao što su portal Access2Markets, alat za samoprocjenu pravila o podrijetlu (ROSA) ili služba za pomoć MSP-ovima u području prava intelektualnog vlasništva u Kini;

53. prima na znanje načelno sklapanje, na političkoj razini, Sveobuhvatnog sporazuma o ulaganjima između EU-a i Kine, uvažavajući napore koje Komisija ulaže u rješavanje nedostataka povezanih s asimetrijama u pristupu tržištu, jednakim uvjetima za sve i održivim razvojem putem sudjelovanja utemeljenog na pravilima; podsjeća, međutim, na to da se trgovinski odnosi ne odvijaju u vakuumu;

54. poziva Komisiju da se savjetuje s Parlamentom prije poduzimanja ikakvih koraka prema sklapanju i potpisivanju tog sporazuma; apelira na Kinu da poduzme konkretne korake za ratifikaciju i provedbu temeljnih konvencija MOR-a br. 29 i 105. o prisilnom radu; ističe da se Kina obvezala i na učinkovitu provedbu ratificiranih konvencija MOR-a i na ratifikaciju drugih „ažuriranih” temeljnih konvencija MOR-a;

55. napominje da 26 država članica EU-a ima stare bilateralne sporazume o ulaganju s Kinom;

56. podsjeća, međutim, da Sveobuhvatni sporazum o ulaganjima sam po sebi ne bi riješio sva pitanja koja ugrožavaju naš gospodarski i politički odnos te ga stoga valja razmotriti u kontekstu ojačanog i odlučnijeg paketa instrumenata EU-a za unilateralne mjere; naglašava da će Europski parlament prije utvrđivanja svojega stajališta temeljito preispitati sporazum, uključujući dio o održivom razvoju;

57. naglašava da bi pravilna provedba i učinkovita primjena bile ključne odrednice korisnosti i uspjeha sporazuma u ispravljanju strukturnih asimetrija u trgovinskom i ulagačkom odnosu; ističe ulogu i važnost strukturiranog i čestog dijaloga s uredom glavnog službenika Komisije za nadzor provedbe trgovinskih pravila u pokušaju da se ocijeni buduća provedba sporazuma, ako se on usvoji; u tom kontekstu podsjeća i ponovno upućuje na važnost parlamentarne diplomacije u olakšavanju međusobnog razumijevanja, transparentne komunikacije i iskrenog dijaloga;

58. pozdravlja stupanje na snagu Sporazuma između EU-a i Kine o oznakama zemljopisnog podrijetla i ponavlja važnost njegove učinkovite provedbe i primjene na tržištima obiju strana; pozdravlja očekivano proširenje aktualnoga sporazuma kako bi se dodalo daljnjih 350 oznaka zemljopisnog podrijetla s obje strane; naglašava da bi taj ograničeni sporazum o oznakama zemljopisnog podrijetla mogao poslužiti kao model i osnova za buduće takve sporazume; ističe ključnu ulogu koju će glavni službenik za nadzor provedbe trgovinskih pravila imati u praćenju i poboljšanju poštovanja sporazuma; poziva glavnog službenika da u slučaju nepravilne provedbe sporazuma smjesta reagira;

59. naglašava da je pred Kinom još uvijek dug put da postane slobodno tržišno gospodarstvo, s obzirom na vrlo velik državni utjecaj na njezino gospodarstvo, na odluke poduzeća u pogledu cijena, troškova, proizvodnje i materijala; u tom pogledu potiče Kinu da prema svojim poduzećima i stranim poduzećima koja posluju u Kini poduzme mjere koje podrazumijevaju veću liberalizaciju;

60. poziva na povećanje iznosa financiranja projekata za pokretanje mreža 5G i istraživanje mreža 6G, umjetne inteligencije i tehnologije velikih podataka kako bi se zajamčili buduća mrežna sigurnost i veći digitalni suverenitet, što će biti ključno za digitalizaciju i gospodarski rast, no i za sustizanje Kine u području tehnologije i uklonili rizici kojima bi članice NATO-a i njegovi partneri mogli biti izloženi integracijom tehnologije 5G Kine u telekomunikacijske mreže jer bi takvo djelovanje moglo narušiti budućnost demokratskog upravljanja; nadalje poziva na koordiniranu strategiju EU-a za kibersigurnost i povećanje kapaciteta država članica u tom području kako bi se, među ostalim, ojačala zaštita protiv prijetnji ključnoj infrastrukturi EU-a koje potječu iz trećih zemalja, uključujući Kinu;

61. naglašava važnost rada na uredbi o umjetnoj inteligenciji i na okviru za etičku i građansku odgovornost za sustave umjetne inteligencije i povezane tehnologije kojima se potiču inovacije usmjerene na čovjeka i osjetljive privatne podatke u bliskoj suradnji s ključnim strateškim partnerima koji dijele liberalne i demokratske vrijednosti EU-a; naglašava da sustavi socijalnog ocjenjivanja nisu u skladu s temeljnim vrijednostima EU-a; naglašava potrebu da EU očuva prava pojedinca; stoga naglašava da se takve politike i instrumenti nadzora ni u kojem slučaju ne bi smjeli upotrebljavati u EU-u; naglašava stoga da EU mora raditi na ograničavanju i suzbijanju transnacionalnog dosega digitalne represije;

Obrana i promicanje središnjih europskih interesa i vrijednosti preobrazbom EU-a u učinkovitijeg geopolitičkog aktera

62. smatra da bi EU trebao nastaviti raditi na tome da postane efikasniji geopolitički akter osiguravanjem ujedinjenijeg geopolitičkog pristupa svojih država članica, kao i poticanjem svoje strateške autonomije i kapaciteta i zajedničkim radom s SAD-om i drugim partnerima istomišljenicima;

63. ističe da uspjeh europske politike susjedstva određuje sposobnost EU-a da preuzme ulogu globalnog aktera; upozorava na sve veću ulogu Kine u neposrednom susjedstvu EU-a, uključujući zemlje kandidatkinje; poziva na strateški pristup na razini EU-a u borbi protiv kineskih mjera ulaganjem, zajmovima i poslovnim aktivnostima u susjednim zemljama, a posebno na zapadnom Balkanu; poziva na aktivan angažman EU-a kako bi tim zemljama pružio održivu alternativu kineskim ulaganjima;

64. upućuje na potrebu za jačanjem instrumenata EU-a za vlastitu obranu, povećanjem njegova kapaciteta kako bi zaštitio vlastite prekomorske interese, imao proaktivniju i dosljednu stratešku ulogu u neposrednom susjedstvu i osiguravanjem da države članice budu ujedinjene u svojem geopolitičkom pristupu;

65. smatra da bi Konferencija o budućnosti Europe trebala biti forum za raspravu o vanjskom djelovanju EU-a, primjerice o pitanjima koja se odnose na zaštitu ljudskih prava, i raspravu o tome kako postići stratešku autonomiju; naglašava važnost rasprave o pitanjima povezanim s poboljšanjem i jačanjem zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU-a, primjerice dodjeljivanjem potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku veće ovlasti za djelovanje u ime EU-a u vanjskopolitičkim pitanjima i poduzimanje koraka za uvođenje potrebne kvalificirane većine u određenim područjima vanjskih poslova; poziva na jačanje obrambene suradnje među državama članicama s ciljem jačanja europskih strateških obrambenih sposobnosti, kao i stvaranja istinske europske obrambene unije koja bi uključivala europske vojne kapacitete;

66. ističe potrebu za tim da se ESVD-u dodijele ovlasti i neophodna sredstva za praćenje i rješavanje kineskih operacija dezinformiranja, uključujući osnivanje posebne radne skupine za dalekoistočnu stratešku komunikaciju usmjerenu na dezinformacije koje potječu iz Kine; poziva Kinu da se suzdrži od tajnih načina za manipuliranje javnim diskursom u EU-u; potiče Komisiju da razvije regulatorni sustav na razini EU-a kako bi se spriječilo da medijska poduzeća koja financiraju ili kontroliraju vlade trećih zemalja steknu europska medijska poduzeća kako bi se očuvalo neovisno i slobodno medijsko izvještavanje u EU-u; predlaže diversifikaciju medija na kineskom jeziku u Europi poticanjem suradnje između europskih medija i međunarodnih partnera, kao što je Tajvan; nadalje naglašava hitnu potrebu za znatnim povećanjem kapaciteta stručnjaka za Kinu u ESVD-u i Komisiji općenito;

67. ističe važnost neovisnih studija i istraživanja o Kini na sveučilištima, u skupinama za strateško promišljanje, istraživačkim institucijama i školama diljem EU-a, bez kineske financijske potpore ili utjecaja, čime se osigurava akademski integritet i sloboda govora; stoga poziva EU da razvije program za financiranje istraživanja i jezičnog osposobljavanja povezanih s Kinom u EU-u;

68. ističe potrebu za uvođenjem, neovisno od utjecaja Komunističke partije Kine, programa za proučavanje kineske kulture, jezika i politike, primjerice uspostavom bliskijih kontakata s tajvanskom akademskom zajednicom i društvom;

69. poziva Komisiju da uzme u obzir i uključi u svoju strategiju brzorastući interes Kine za Arktik i njezinu prisutnost na Arktiku; poziva na spremnost da se zajamči sloboda plovidbe na arktičkoj sjevernomorskoj ruti; prima na znanje kineska ulaganja u istraživačku i stratešku infrastrukturu na Arktiku i napominje da EU ne bi trebao zaostati u tom području;

o

o o

70. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te, radi obavijesti, vladi Narodne Republike Kine.